

protestantske gemeente
de gaastmar

Beleidsplan 2026 – 2030

Vastgesteld door de kerkenraad op 16 maart 2026

Geaccordeerd op de gemeenteavond van 23 maart 2026

Inhoudsopgave, tevens samenvatting

Vooraf	3
Beleidsvoornemen 1: we onderzoeken een fusie met buurgemeenten, onder de voorwaarde dat we lokale taken in Gaastmeer kunnen voortzetten	4
Beleidsvoornemen 2: we zetten de komende jaren onze vieringen en activiteiten onverminderd voort	6
Beleidsvoornemen 3: we zetten ook onze diaconale activiteiten voort, met nieuwe accenten	6
Beleidsvoornemen 4: we verbouwen de pastorie en plegen onderhoud aan onze gebouwen	7
Beleidsvoornemen 5: we worden een groenere kerk	7
Beleidsvoornemen 6: we zijn een veilige kerk	7
Beleidsvoornemen 7: we blijven financieel gezond	7
Tot slot	8

Vooraf

Ons vorige beleidsplan gold nog tot 2027. Toch hebben we begin 2026 besloten een nieuw beleidsplan op te stellen. Er is de afgelopen jaren veel veranderd.

Daar waar we in het vorige plan nog uitgingen van behoud van onze zelfstandigheid als kerkelijke gemeente, nemen we inmiddels deel aan een fusieonderzoek. De gemeente heeft met deze lijn ingestemd tijdens de gemeentebijeenkomsten op 1 juni en 17 november 2025. Ook verder stonden de ontwikkelingen niet stil. Ons beleidsplan was daarom aan herijking toe.

In dit nieuwe – beknopte – plan hebben wij onze beleidsvoornemens op een rij gezet. Dit plan is in de eerste jaren, als wij nog een zelfstandige gemeente zijn, onze leidraad. Daarnaast is het plan onze inzet voor de afspraken die wij willen maken in het fusieoverleg. Want één ding is zeker: wij willen voor het dorp Gaastmeer een levende kerkgemeenschap behouden. Wij zien keer op keer hoe waardevol dat is. Bundeling van bestuurlijke krachten, zoals wij de eventuele fusie zien, moet het mogelijk maken om ook op termijn kerk in het dorp te blijven.

Dit beleidsplan 2026 – 2030 is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 16 maart 2026 en akkoord bevonden op de gemeente-avond van 23 maart 2026.

Beleidsvoornemen 1: we onderzoeken een fusie met buurgemeenten, onder de voorwaarde dat we lokale taken in Gaastmeer kunnen voortzetten

Op dit moment, begin 2026, is de Protestantske Gemeente De Gaastmar een levende zelfstandige kerkgemeente. Op onderdelen werken we samen met onze buurgemeente Oudega SWF (jeugdactiviteiten en 10-12 gezamenlijke diensten per jaar).

We willen als kerk een gemeenschap vormen waar iedereen, ongeacht achtergrond, geaardheid, beperking of levensfase, erbij hoort en welkom is. We zijn een echte kerk in en van het dorp, de banden zijn nauw en de grenzen vaag. Maar we hebben niet alleen een functie voor het dorp, we zijn er ook voor onze vakantiegasten. Tijdens het vaarseizoen bezoeken vele vaste en incidentele gasten de kerk en de kerkdiensten.

Ludwine Andel-van Hoeven heeft een vaste aanstelling als pastor voor Gaastmeer. Zij beschikt over een preekconsent en de kerk in Gaastmeer heeft een sacramentsbevoegdheid ontvangen voor Ludwine. Verder hebben we een voltallige kerkenraad, voldoende vrijwilligers, een team organisten, een sfeervol kerkgebouw en een multi-inzetbaar lokaal. We verhuren de vakantiewoning De Pondok, de kosterswoning en de pastorie. We zijn financieel gezond. Gaastmeer telt ongeveer 280 inwoners. Eind 2025 waren 140 van hen lid van de kerk: 60 belijdende leden en 80 doopleden. Ter vergelijking: in 2022 waren er 149 leden.

We vinden onszelf een fleurige gemeente en nemen met veel plezier deel aan activiteiten. We delen lief en leed.

En toch, hoe kostbaar dit alles ook is, we weten dat het niet heel lang zo door kan gaan. Net als in vele andere kerkgemeenten is er sprake van vergrijzing. Er komt veel werk terecht op een beperkt aantal schouders en als de huidige generatie ambtsdragers en vrijwilligers stopt, op afzienbare termijn, is de kans klein dat er nog voldoende mensen zijn om hen op te volgen.

In zo'n situatie is het verstandig om op tijd de bakens te verzetten. Daarom kwam het goed uit dat een van de andere gemeenten in de Ring IJlst voorstelde om te onderzoeken hoe we kunnen gaan samenwerken. Dit initiatief heeft, na gesprekken met de negen ringgemeenten, geresulteerd in twee vervolgacties:

1. Een onderzoek naar een gezamenlijk kerkelijk bureau voor in elk geval acht van de negen gemeenten; het advies wordt in de loop van 2026 verwacht.
2. Een onderzoek naar een mogelijke fusie van vijf van de negen gemeenten: IJlst, Jutrijp-Hommerts, Heeg, Oudega SWF en Gaastmeer.

Het fusieonderzoek is eind 2025 gestart; het proces zal enkele jaren in beslag nemen.

Gaastmeer heeft besloten om aan het onderzoek kerkelijk bureau én aan het fusieonderzoek deel te nemen. Niet alleen hebben wij op termijn anderen nodig om hier in het dorp kerk te kunnen blijven, maar ook kunnen wij ons steentje bijdragen in het grote geheel. Zo is onze kerk door de intieme sfeer en de ligging direct aan het water uitstekend geschikt voor kleinschalige vieringen, vespers en vieringen aan het meer. Wij brengen bestuurskracht en financiële deskundigheid in om mee te bouwen aan een nieuwe gemeente. Als het gaat om onze financiële positie: ons vrij inzetbare vermogen is niet groot, maar onze meerjarenbegroting laat zien dat we nog jarenlang financieel gezond zijn.

Blijft nog de vraag waarom wij van de verschillende samenwerkingsopties die er zijn, nu juist hebben gekozen voor een fusie. Zou een lichtere vorm van samenwerking, met behoud van zelfstandigheid, niet meer recht doen aan onze wens om kerk in het dorp te blijven?

Op het eerste gezicht lijkt dat zo. Maar het risico van die lichtere vorm is dat er over een aantal jaar onvoldoende ambtsdragers en andere vrijwilligers zijn om zelfstandig te blijven. Zolang je samenwerkt en niet fuseert, moet je een voltallige kerkenraad in stand houden en aan alle eisen blijven voldoen. Als dat dan op een gegeven moment niet meer kan, kun je in het gunstigste geval nog aanhaken bij – waarschijnlijk dan al gefuseerde – gemeenten om ons heen. Dan kun je niet meer meepraten over de vormgeving van de fusiegemeente en dan hebben we minder zekerheid over voortzetting van activiteiten in Gaastmeer.

We hebben er daarom voor gekozen om constructief en actief aan het fusieonderzoek deel te nemen. De voorzitter van onze kerkenraad is lid van de fusiegroep, de scribe van onze kerkenraad verzorgt de verslaglegging van de fusiegroep en de administrateur verzorgt de afwikkeling van de begeleidingskosten (het fusieonderzoek wordt begeleid door bureau Kerkvitaal).

Niet alleen de kerkenraad, maar ook de gemeente vindt een fusieonderzoek een logische stap op dit moment. Natuurlijk zal het ook pijnlijk worden om afscheid te nemen van hoe het is geweest, maar als het toch moet, dan is dit de beste manier. En gelukkig horen we ook het geluid dat een fusie verrijkend kan zijn.

Wij willen in het fusieonderzoek inbrengen dat wij kerntaken in Gaastmeer willen behouden en daar ook professionele capaciteit blijvend voor willen inzetten, naast vrijwilligers uiteraard. We denken dan aan het volgende:

1. Wij willen onze geloofsbeleving behouden in de fusiegemeente. Die geloofsbeleving kenmerken we als gematigd vrijzinnig, met aandacht voor de natuur als plaats om God te ontmoeten, met interesse voor het gedachtegoed van Iona en vooral met een praktische invulling van het geloof in de vorm van omzien naar elkaar. Wij zijn gewend een groot aantal gastvoorgangers in onze kerk te begroeten, met elk zijn of haar eigen stijl en opvattingen. Dat waarderen wij, omdat het ons helpt om ruim te blijven denken.
2. Pastoraat blijft beschikbaar voor iedereen uit het dorp, wel of geen kerklid.
3. Vorming en toerusting blijven beschikbaar en bereikbaar in Gaastmeer; wel zetten wij in op activiteiten in samenwerking met buurgemeenten en daarmee ook deels in de buurgemeenten.
4. Ons kerkgebouw blijft een vierplek; daarbij realiseren wij ons dat dit niet altijd wekelijkse vieringen zullen blijven. Maar ervan uitgaande dat in de eventuele fusiegemeente de kerkdiensten over de verschillende kerken worden verdeeld, willen wij in dit roulatieschema onze plaats innemen.
5. Wij willen een tweetalige gemeente blijven. Zowel de eigen kerkleden als de gasten reageren positief op de Friestalige elementen. Wij vinden het waardevol dat er voor ieder plaats is om de eigen moedertaal ook in het kerkelijk leven te kunnen gebruiken. We vragen voorgangers in onze kerk om minstens één lied in het Fries te laten zingen en zo mogelijk één Bijbeltekst of het gebed in het Fries uit te (laten) spreken. Buiten het zomerseizoen zijn er regelmatig volledig Friese diensten.
6. Beheerstaken als onderhoud van gebouwen en kerkhof blijven in Gaastmeer, tenzij wij anders aangeven. Of het wenselijk en mogelijk is om de kerk of andere gebouwen onder te brengen in een aparte rechtspersoon, zullen wij – in overleg met onze partners – verder uitzoeken.

7. Over de inbreng van onze financiële middelen in de eventuele fusiegemeente willen wij afspraken maken. Op dit moment kunnen wij ook financieel rekenen op veel steun uit het dorp, en dat willen wij zo houden. Dan is het nodig om af te spreken dat een deel van onze middelen geormerkt blijven voor Gaastmeer. Uiteraard nemen wij wel onze verantwoordelijkheid voor een bijdrage in de financiering van de bovenlokale taken.

Beleidsvoornemen 2: we zetten de komende jaren onze vieringen en activiteiten onverminderd voort

Dit beleidsplan geldt tot 2030. Mocht het fusieonderzoek leiden tot een fusie en mocht die vóór 2030 ingaan, dan zal de geldigheidsduur iets korter zijn.

We willen de komende jaren onze huidige activiteiten zoveel mogelijk voortzetten: wekelijkse vieringen (zoals gezegd deels samen met Oudega), pastoraat voor iedereen in het dorp en activiteiten zoals gespreksgroepen en filmavonden. Daar waar kansen zijn om jongeren bij de kerk te betrekken, zullen we deze kansen benutten. Met hoogtijdagen zo mogelijk kindernevendiensten organiseren.

Om meer mensen te bereiken, zoeken we samenwerking met andere organisaties in het dorp. In 2025 hebben we daarmee een begin gemaakt in de vorm van thema-ochtenden samen met Kwyt, de werkgroep die activiteiten met en voor ouderen organiseert.

Om dit alles mogelijk te maken, blijft Ludwine Andel werkzaam als onze pastor.

Beleidsvoornemen 3: we zetten ook onze diaconale activiteiten voort, met nieuwe accenten

In de werkzaamheden van de diaconie zal de komende jaren weinig veranderen. We blijven giften overmaken voor hulp aan wie dat nodig heeft, dichtbij of veraf. Eind 2025 zijn we aangehaakt bij het initiatief van de classis om Ghana de komende jaren als focusland te kiezen. Andere regelmatig terugkerende doelen zijn de Friese ridders voor Oekraïne, de voedselbank Sneek-Wymbritseradiel en hospice De Kime in Sneek. Daarnaast zijn er uiteraard de bijdragen aan Kerk in Actie en de jaarlijkse giften voor organisaties als ZOA Vluchtelingenwerk, de Stichting Mensenkinderen, Bartiméus en nog veel meer.

Daar waar nodig blijft ook financiële steun beschikbaar voor dorpsgenoten, als dat noodzakelijk is.

Tot slot is de kerk vertegenwoordigd in de commissie die het fonds Opvang Oekraïners beheert. Dit fonds is opgericht in 2022, toen de oorlog begon. Gaastmeer bood opvang aan een relatief groot aantal vluchtelingen uit Oekraïne. Het fonds is inmiddels grotendeels uitgeput.

De diaconie organiseert met regelmaat activiteiten om aandacht te vragen voor een van onze goede doelen. Denk aan de tweejaarlijkse blomkerk, de deelname aan de kerstmarkt, de permanente inzameling van postzegels en cartridges enzovoorts.

De diaconie bezit een aantal percelen land, waarvan de opbrengst wordt gebruikt voor diaconale doelen. We zijn niet voornemens om hier verandering in aan te brengen, omdat het landbezit ons in staat stelt royale giften over te maken.

Beleidsvoornemen 4: we verbouwen de pastorie en plagen onderhoud aan onze gebouwen

Na de renovatie van de Pondok in 2019, het lokaal in 2022 en van de kosterswoning in 2024 is de verbouwing van de pastorie het volgende grote project dat de kerkrentmeesters hebben opgepakt. Er is een commissie gevormd die bestaat uit de kerkrentmeesters plus mensen 'uit het dorp'. Dat is een goed initiatief gebleken. De commissie heeft medio 2025 het advies uitgebracht om te onderzoeken of het mogelijk is de pastorie in tweeën te splitsen. Er kunnen dan twee bescheiden maar volwaardige woningen worden gerealiseerd. Het idee is om één woning te verkopen en één woning te verhuren. Dit maakt het project ook financieel haalbaar. De kerkenraad en de gemeente hebben het advies met instemming begroet. Momenteel overlegt de commissie met de gemeente over de eisen die bij een dergelijke verbouwing gelden. De eerste tekeningen zijn gereed.

Het voornemen is om zodra dat mogelijk is de bouwactiviteiten te starten. In de kostenraming is uitgegaan van de inzet van professionals, omdat de vrijwilligers die altijd een flink deel van de verbouwingen voor hun rekening hebben genomen, ook allemaal wat ouder zijn geworden. Maar vrijwillige hulp is ook bij dit project zeer welkom.

Het onderhoud van de kerk blijven we met zorg uitvoeren; de komende jaren staat er geen groot onderhoud op het programma. In De Pondok worden de komende tijd enkele reparaties uitgevoerd en is een deel van de inventaris aan vervanging toe.

Beleidsvoornemen 5: we worden een groenere kerk

De energiebesparende maatregelen die de kerkrentmeesters de afgelopen jaren hebben genomen, hebben geleid tot een duidelijk lager energieverbruik dan voorheen. In de plannen voor de verbouwing van de pastorie krijgt we energiebesparing ook een belangrijke plaats, zodat we opnieuw energiezuiniger worden.

We blijven daar waar mogelijk kiezen voor de inkoop van biologische producten.

Beleidsvoornemen 6: we zijn een veilige kerk

Wij beschikken over een regelmatig herijkt beleidsplan veilige kerk, een gedragscode en een Privacystatement. Samen met andere gemeenten kunnen wij een beroep doen op twee vertrouwenspersonen. Aan VOG's wordt gewerkt, afronding wordt in 2026 verwacht.

Beleidsvoornemen 7: we blijven financieel gezond

De Protestantske Gemeente De Gaastmeer is financieel gezond, en dat moet ook zo blijven. Als een van de weinige gemeenten in Nederland doen wij niet mee aan de actie Kerkbalans. De meerjarenbegroting laat zien dat de financiële situatie de komende jaren stabiel blijft. Onze administrateur weet met regelmaat subsidies te verwerven voor onderhoudsprojecten..

De kerk bezit geen land (de diaconie wel, zie daar). Het kerkgebouw, de pastorie, het lokaal, de kosterswoning en de Pondok zijn wél eigendom van de kerk. Dit geldt ook voor het kerkhof.

Onze administrateur heeft aangegeven zijn werk de komende tijd graag voort te willen zetten. Daarmee zijn wij bijzonder blij. We hebben in de ringwerkgroep die de mogelijkheden van een gezamenlijk kerkelijk bureau onderzoekt, dan ook aangegeven dat we in principe niet eerder dan in 2030 taken willen overdragen aan een kerkelijk bureau. Mocht het nodig zijn, dan verandert deze

situatie natuurlijk. Maar de kosten van deelname aan een kerkelijk bureau zijn hoog, zeker voor een kleine gemeente als de onze. Daarom proberen we te voorkomen dat we middelen moeten inzetten voor administratieve taken, zolang dat niet strikt noodzakelijk is.

Begin 2026 zijn we met hulp van een dorpsgenoot begonnen met een actie om onze beheerstaken preciezer in kaart te brengen en te bezien of onze administratieve organisatie op orde is. Denk aan veilige en efficiënte gegevensopslag, toegang tot bankrekeningen enzovoorts.

Tot slot

De Protestantske Gemeente De Gaastmar gaat vol energie en goede moed de toekomst in. We weten ons in ons werk gesteund door al onze vrijwilligers, door de dorpsgemeenschap en door de buurgemeenten met wie we praten over samenwerking. Maar boven alles weten wij ons gedragen door de liefde van God.